ΕΤΟΣ Α'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1893 Πέμπτη ΑΡΙΘ. 43

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ Πέμπτην·

Γραφεῖον: Ὁδὸς Δεληγεώργη ἀριθ. 36. — Μεταξὺ τῶν ὁδῶν Πειραιῶς καὶ Πελοποννήσου.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης: Ἰω. Π. Χρυσανθόπουλος.

Συνδρομὴ προπληρωτέα:

	ἓν ἔτος	6 μῆνες	3 μῆνες
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ	6	3.50	2
ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	8	4.50	3

Οἱ προπληρώνοντες τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουσι δωρεὰν τὰς «Ἐπαγγελίας» (μυθιστόρημα) καὶ τὴν κατὰ μῆνα ἐκδιδομένην «Βιβλιοθήκην τῆς Οἰκογενείας» **ἐκ 32 σελίδων.**

Τιμὴ φύλλου: Λεπτὰ 10.

Τιμὴ ἀγγελιῶν: 30 λεπτὰ δι'ἕκαστον στίχον

Ὅταν αἱ συνδρομαὶ στέλλωνται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ γραφεῖόν μας διὰ συστημένης ἐπιστολῆς, τὰ ταχυδρομικὰ εἶναι εἰς βάρος τῆς «Οἰκογενείας.»

Ἅπαντες οἱ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν συνδρομηταὶ λαμβάνουσι τὸ φύλλον ἀπ' εὐθείας ταχυδρομικῶς.

Πωλεῖται κατὰ φυλλάδια: Ἐν Ἀθήναις, εἰς τὰ ἐν ταῖς πλατείαις περίπτερα· ἐν ταῖς ἐπαρχείαις εἰς τὰ Ὑποπρακτορεῖα τῆς «Ἑταιρείας τοῦ Τύπου». Ἑκάστην Πέμπτην μ. μ. εὑρίσκεται παρὰ τοῖς ἐφημεριδοπώλαις τῶν ὁδῶν.

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

(Διὰ τὰ λευκώματα τῶν δεσποινίδων)

Εἶδα πολλὰ παράδοξα σ' αὐτὴν τὴν κοινωνίαν
Ἀλλὰ γυναῖκα μὲ καρδιὰ, δὲν εἶδα οὔτε... μίαν!

Ν. Κ.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΔΩΡΑ

(JEAN RICHEPIN)

Σᾶς παραθέτω ἐν ὡραῖον Χριστουγενιάτικο διήγημα:

Ὁ γερο-Ρολάνδος, ὅστις διῴκει τὴν διμοιρίαν μας, μᾶς εἶχε στείλει ὅπως κατοπτεύσωμεν τὸν ποταμὸν Δούμπς μέχρι τοῦ Πλομεσῆ, δώδεκα λεύγας μακρὰν τοῦ Βεζανσόν. Εἴχομεν ὁδοιπορήσει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ὁτὲ μὲν μέσῳ ἑλικοειδῶν ἀτραπῶν ἔνθα ἡ χιὼν εἶχε σχηματίσει παχὺ στρῶμμα, ὁτὲ δὲ δι' ὁδῶν πλήρων ἰλύος καὶ κόπρων νεωστὶ διελθόντων προβάτων. Χάρις εἰς τὸ ἑλικοειδὲς τοῦ ποταμοῦ εἴχομεν διανύσει πλέον τῶν δέκα λευγῶν, φθάσαντες εἰς Πλομεσῆ ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου. Ἐσυρόμεθα διὰ τῆς βίας ἐπὶ τὰ πρόσω κατάκοποι καὶ σιγηλοὶ ὑπὸ τὴν βαρεῖαν πανοπλίαν μας, ὠθοῦντες ἔστιν ὅτε πρὸς τὰ ἄνω τοὺς γυλιούς μας, ὅπως κρατῶμεν τούτους ἐν ἰσορροπίᾳ. Εἷς γέρων στρατιώτης ὃν ἀπεκαλοῦμεν γερο-σκαπανέα, ἕνεκα τῆς παχείας γενειάδος του, μόνος οὗτος ἐξ ὅλων μας ἐφαίνετο εὐδιάθετος. Περιεπάτει στερρῶς καὶ μετὰ παραδειγματικῆς ζωηρότητος, ὑπὸ τὸν οὖλον δὲ μύστακά του, ὃν ἐκάλυπτον σταλαγμοὶ πάγου ὑπετονθόρυζε τὴν μονότονον ἐπῳδόν του:

Ἔχ' ἡ στολή μου δρὸ κουμπιὰ
Ἐμπρὸς παιδιὰ, ἐμπρὸς παιδιὰ,
Ἔχ' ἡ στολή μου δρὸ κουμπιὰ
Ἐμπρὸς, ἐμπρὸς παιδιά!

Μόλις ἐπλησιάσαμεν εἰς Πλομεσῆ ἀνεπνεύσαμεν κάπως καὶ εἴδομεν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τὰς χιονοσκεπεῖς στέγας οἰκίσκων τινῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ζοφερὸν τοῦ στερεώματος.

«Ἐμπρὸς, ἐμπρὸς» ἐφώνησεν ὁ γερο-σκαπανεὺς «βάλτε παιδιά μου τὰ δυνατά σας» καὶ εἶτα προσέθηκεν, οἱονεὶ συμπληρῶν τὸ ᾆσμά του:

Ἐκεῖ θὰ βροῦμε καὶ πιοτὰ
Ἐκεῖ θὰ πιοῦμε καὶ κρασί!

ὁπότε ἐταχύναμεν τὸ βῆμά μας. Τοὺς Πρώσσους μόλις τοὺς ἐσκεπτόμεθα. Καίτοι ἀπὸ πρωΐας ἤμεθα ἀπησχολημένοι, ὅπως ἀνακαλύψωμέν που διεύθυνσίν τινα τούτων, ἐν τούτοις οὐδὲν εἴχομεν κατορθώσει.

Ὅτε ὅμως ἐφθάσαμεν εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ χωρίου τότε τοὺς ἐσυλλογίσθημεν. Οὐδεμία κίνησις, οὐδὲν φῶς — σιγὴ θανάτου ἐπεκράτει. Ἦσαν λοιπὸν κεκρυμμένοι ἀναμένοντες τὴν ἄφιξίν μας. Ἕκαστος ἡμῶν ἡτοίμασε τὸ ὅπλον του, καὶ εἶχε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῆς σκανδάλης. Αἱ δύσκαμπτοι κνῆμαί μας ἀνέλαβον κατά τι, τὰ κεκμηκότα σώματά μας ἀνέκτησαν τὴν προτέραν ζωηρότητά των, καὶ προὐχωρήσαμεν μέχρι τῶν πρώτων οἰκιῶν, ἕτοιμοι ὅπως ἡσυχάσωμεν ὀλίγον μετὰ τὸν κάματον τῆς ἡμέρας καὶ τὴν μάχην τῆς νυκτός.

— Σὰν νεκροταφεῖο μοιάζει αὐτὸς ὁ τόπος, ἀνέκραξέ τις μετ' ὀλίγον. Ἂς χτυπήσουμε αὐτὴν τὴν πόρτα, γιὰ νὰ δοῦμε ποιοὶ εἶν' ἐπάνω. Κάποιους θὰ βροῦμε νὰ μιλήσουμε ἂν δὲν ἀναγκασθοῦμε ν' ἀλλάξουμε σφαῖρες.

Πράγματι ἐκρούσαμεν τὴν ὑποδειχθεῖσαν θύραν, ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις ἔνδοθεν. Ἐκτυπήσαμεν εἰς ἄλλην, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἡ αὐτὴ σιγή. Ἡ τρίτη θύρα παρεβιάσθη ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ μας, ὅστις εἰσῆλθεν ἔχων προτεταμένον τὸ πολύκροτόν του. Δέκα ἄνδρες τὸν ἠκολούθησαν, οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἐμείναμεν ἐν τῇ ὁδῷ φρουροῦντες.

Μετὰ πάροδον τριῶν λεπτῶν οἱ σύντροφοί μας ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. Ἡ οἰκία ἦτο ἐντελῶς ἔρημος. Δύο ἢ τρεῖς ἀκόμη ἠρευνήθησαν μὲ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα· τὸ χωρίον εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ.

— Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος ἀνεφώνησεν αἴφνης ὁ λοχαγὸς, οἱ Πρῶσσοι ἦσαν ἐδῶ, ὅταν ἡμεῖς κατωπτεύομεν τὸν ποταμόν. Πιθανὸν οἱ κάτοικοι νὰ ἐπῆγαν εἰς τὸ Μπόμ. Πρέπει νὰ προσέξωμεν πολὺ ἀπόψε.

Ἐτοποθέτησε φρουρὰν εἰς ἕκαστον τῶν ἄκρων τῆς ὁδοῦ, καὶ ἄλλην εἰς τὸ κέντρον τοῦ δρομίσκου ὅστις ἦγεν εἰς τὴν πεδιάδα, εἶτα ὡδήγησε τοὺς ὑπολοίπους ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν μᾶλλον περίοπτον καλύβην, ὅπως ἑτοιμάσωμεν τὰ τοῦ δείπνου καὶ κάμωμεν τὰς ἀναγκαίας δι' ὕπνον προπαρασκευὰς ἐὰν θ' ἀπεφασίζομεν νὰ κοιμηθῶμεν.

Μετὰ τοῦτο ὁ λοχαγὸς ἠνέῳξε τὴν μεγάλην θύραν τῆς αὐλῆς καὶ ὅλων αἱ ὑποψίαι ἐπεβεβαιώθησαν. Ἐκεῖ εἶχον καταυλισθῆ οἱ Πρῶσσοι. Μικρὰ λέμβος ἦτο προσδεδεμένη εἰς τὸ ἄκρον τῆς αὐλῆς· πολλὰ δέματα χόρτου εἶχον ἀφαιρεθῆ ἐκ τοῦ σιτοβολῶνος καὶ εἶχον διασπαρῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἡ θύρα τῆς οἰναποθήκης ἦτο τεθραυσμένη, κεναὶ δὲ φιάλαι ἦσαν ἐγκατεσπαρμέναι ἐν αὐτῇ ἀνὰ μέσον τοῦ κονισαλέου καὶ πεπατημένου χόρτου. Μερικοὶ Οὐλάνοι εἶχον διέλθει ἐν τῇ αὐλῇ τὴν νύκτα, ἐνῷ οἱ ἀξιωματικοί των εἶχον καταλάβει τὴν οἰκίαν.

Εἰσῆλθομεν ἐντὸς καὶ εὕρομεν τὴν τράπεζαν κεκαλυμμένην μὲ κονιορτώδη πινάκια ἡμίκενα, ποτήρια καὶ φιάλας τεθραυσμένας περὶ τὸ στόμιον, λείψανα ἀφθόνου σπονδῆς. Εἰς τὴν ἑστίαν ἔκαιον ἀκόμη δύο χονδρὰ ξύλα. Ἡ κλίνη ἦτο ἐν ἀταξίᾳ, ἴχνη δὲ κατασπίλων ὑποδημάτων ἐφαίνοντο ἐπὶ τῶν λινῶν σινδόνων της.

Ἐνῷ ὁ λοχαγὸς ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ ἔπρεπε νὰ καταδιώξωμεν τοὺς ἀθλίους ἐκείνους, ὁ γερο-σκαπανεὺς, ὅστις εἶχεν ὑπάγει πρὸς ἀναζήτησιν ὡῶν ἐν τῷ σταύλῳ, μᾶς ἐκάλει ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς αὐλῆς. Ἀμέσως ἐτρέξαμεν ἐκεῖ καὶ τὸν εὕρομεν προσπαθοῦντα νὰ καθησυχάσῃ μικρὸν παιδίον, δωδεκαετὲς περίπου, τὸ ὁποῖον ἐφώναζεν ὀλοφυρόμενον. Ὁ γερο σκαπανεὺς ἀσπαζόμενος αὐτὸ καὶ θλίβων τὸ πρόσωπόν του ἐν τῇ γενειάδι του :—Μὴ φωνάζεις, ἔλεγε, ἐμεῖς θὰ τοὺς τσακίσουμε. Θὰ σοῦ δώσω ἕναν ἀπ' αὐτοὺς νὰ τὸν σκοτώσῃς μὲ τὰ χέρια σου —μὴν κλαῖς.

Κατ' ἀρχὰς ἐξεπλάγημεν· ὅταν ὅμως ὁ λοχαγὸς ἐν τῷ μεταξὺ ἤναψεν ἕνα φανὸν, ὅστις ἐφώτισεν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὸν σταῦλον, τότε ἐννοήσαμεν τὰ πάντα. Εἴς τινα γωνίαν πλησίον τῆς φάτνης ἔκειντο τὰ πτώματα ἑνὸς ἀνδρὸς καὶ μιᾶς γυναικὸς μὲ ἡνωμένας τὰς χεῖρας, ὄπισθεν δὲ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐφαίνοντο ἴχνη αἵματος καὶ ἐγκεφάλου. Καὶ τὸ ταλαίπωρον παιδίον ἐξηκολούθει κραυγάζον διὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του, χωρὶς νὰ δίδῃ τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τοὺς παραμυθητικοὺς λόγους τοῦ γερο-σκαπανέως.

Ὅταν μᾶς εἶδεν, ἡσύχασεν ὀλίγον καὶ μόλις ἠδύνατο νὰ μᾶς εἴπῃ τὴν ἱστορίαν του. Ἅπαντες οἱ κάτοικοι πλὴν τῶν γονέων του εἶχον ἐγκαταλείψει τὸ χωρίον πρὸ τριῶν ἡμερῶν, μόλις ἐννόησαν ὅτι ἔμελλον νὰ ἔλθωσιν οἱ Οὐλάνοι. Οἱ Πρῶσσοι εἶχον λῃστεύσει τὰ πάντα, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀνεχώρουν, ὁ πατήρ του δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῇ ἀπὸ τοῦ νὰ ὑβρίσῃ τὸν ἀξιωματικόν. Ὁ ἀξιωματικὸς τότε ἐκτύπησε τὸν γέροντα, ὅστις ἀνταπέδωκε τὸ κτύπημα, μεθὸ ἦλθον εἰς χεῖρας, κατόπιν δὲ ὁ ἀξιωματικὸς διέταξε καὶ ὠδήγησαν τοὺς γονεῖς του εἰς τὸν σταῦλον ἔνθα τοῖς ἀνετίναξε τὸν ἐγκέφαλον διὰ τοῦ πολυκρότου του.

— Τὸν γνωρίζω ἂν τὸν ξαναϊδῶ, ἐξηκολούθησε τὸ παιδίον, κι' ἂν τὸν ἀπαντήσω πουθενὰ θὰ τοῦ δείξω 'γώ. Εἶτα στρεφόμενον πρὸς τὸν λοχαγόν :—θὰ μὲ πάρῃς μαζὺ μὲ τοὺς ἀνθρώπους σου; τὸν ἠρώτησεν.

Ὁ λοχαγὸς βλέπων ὅτι θὰ ἦτο σκληρὸν ἂν ἄφινε τὸ πτωχὸν παιδίον, καὶ ὅτι θὰ ἤρχετο καιρὸς νὰ τοῦ δώσῃ νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀνικανότητά του δι' ὅ,τι ἠρώτησε, κατένευσεν ἐμβριθῶς.

— Τότε δός μου ἕνα σπαθὶ κ' ἕνα ντουφέκι νὰ σκοτώσω καμπόσους Προύσσους.

— Τώρα, δὲν ἔχω ντουφέκι, παιδί μου, εἶπεν ὁ λοχαγὸς, ἔλα ὅμως μαζύ μας στὸ Βεζανσὸν, καὶ βλέπουμε ὅταν πᾶμε 'κεῖ πέρα.

Πραϋνθὲν ὀλίγον τὸ παιδίον μετὰ τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας, συνήνεσε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνῷ οἱ στρατιῶται ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ταφὴν τῶν γονέων του.

Τὴν ἑπομένην τὸ ἐλάβομεν μαζύ μας ὅταν δὲ μετὰ πορείαν 5—6 λευγῶν ἐκουράσθη, ὁ γερο-σκαπανεὺς τὸ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ γυλιοῦ του μὲ τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ τὸ ἔφερε μέχρι τοῦ τέλους τῆς πορείας, ὁδοιπορῶν πάντοτε μὲ τὸ αὐτὸ ρυθμικὸν καὶ στερρὸν βάδισμα καὶ ὑποτοθορύζων εὔχαρις τὴν ἐπῳδόν του :—

Εἶχ' ἡ στολή μου εἶχε δυὸ κουμπιὰ
Ἐμπρὸς, παιδιὰ, ἐμπρὸς παιδιά. . . .
Τώρα ἔχω ἑκατὸ κουμπιὰ
Ἐμπρὸς, ἐμπρὸς παιδιά!

Β'.

Τὰς κατόπιν ἡμέρας τὸ παιδίον ἔζη μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς εἶχε τὸ θάρρος νὰ τῷ εἴπῃ ὅτι παιδίον δεκατριῶν ἐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατόν. Ὅσῳ προεχώρουν αἱ ἡμέραι ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξανεν ἡ ἐπιθυμία του ν' ἀποκτήσῃ ἓν ὅπλον, διπλασίως δὲ ἐλυπεῖτο διότι δὲν τὸν ἐνέδυον τὴν στολὴν τοῦ στρατιώτου.

— Ἂν φύγετε αὔριο, εἶπεν ἡμέραν τινὰ, ἐγὼ δὲν θᾶμαι ἕτοιμος, κ' ἔτσι δὲν θὰ μὲ παίρνετε κοντά σας.

Ἦτο παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, καὶ ἐμέλλομεν, νὰ κάμωμεν μικρὰν συναναστροφὴν, διὸ δέκα ἐξ ἡμῶν ἐπορεύθημεν εἰς Σαπροᾶ, προάστειον τοῦ Βεζανσόν. Τὸ παιδίον ἦτο ἐκ τῶν πρώτων· ἐνομίζομεν ὅτι οὕτω θὰ διεσκεδάζετο ἡ λύπη του. Εἰς τὰς ἑπτὰ τὸ ὡδηγήσαμεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ τῷ ὑπεσχέθημεν νὰ τὸ ἐξυπνήσωμεν τὸ μεσονύκτιον.

Εἰς τὰς ἕνδεκα καὶ ἡμίσειαν ἤμην ἐκεῖ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον ἔνθα ἐκοιμᾶτο τὸ ὀρφανὸν, ὅπως ἀφήσω τὸ δωμάτιον ἐλεύθερον εἰς τὴν κυρα-Γκουντὼ διὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ πάντα διὰ τὴν συναναστροφήν. Τὸ παιδίον ἐξηκολούθει κοιμώμενον, τὸ δὲ φῶς ὅπερ ἐκράτουν οὐδόλως τὸ ἐτάραξε. Τὸ δωμάτιον ἦτο ὑπόψυχρον καὶ μηχανικῶς πως ἔστρεψα τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν ἑστίαν.

Ὦ, ἡ δύναμις τῶν ἀρχαίων ἐθίμων. Ἀμνῆμον τὸ ὀρφανὸν τῆς λύπης του, εἶχε θέσει τὸ σανδάλιον του ἐπὶ τῆς ἑστίας, ὡς συνείθιζε κατὰ τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας, ὁπότε ὁ Παπποῦς τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔφερε τὸ δῶρόν του. Τὸ δυστυχὲς παιδίον δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἀποθανούσης τῆς μητρός του εἶχε συναποθάνει καὶ ὁ Παπποῦς τῶν Χριστουγέννων, ἀλλ' ἐκοιμᾶτο ἄφροντι, ἀναμένον μετὰ βεβαιότητος τὸ δῶρον. Πόσῳ σκληρὸν θὰ ἦτο ὅταν, ἐγειρόμενον ἔβλεπε διαψευδομένας τὰς ἐλπίδας του. Ἤδη ὁπότε οἱ γονεῖς του ἐφονεύθησαν, κτὶ ἔμενεν ὀρφανὸν ἐν τῷ κόσμῳ, ἀκόμη καὶ ὁ Παπποῦς θὰ τὸ ἐλησμόνει!

Αἴφνης μία ἰδέα φαεινὴ μοὶ ἐπῆλθε. Κατῆλθον μετὰ σπουδῆς τὴν κλίμακα κραυγάζων πρὸς τὴν γραίαν οἰκοδέσποιναν :— Κυρὰ Γκουντὼ, αἴ κυρὰ Γκουντὼ, τὸ παιδὶ κοιμᾶται ἀκόμη· μὴν ἀφήσης κανένα νὰ τὸ σηκώσῃ προτοῦ ἔλθω. Ἔπειτα παρεκάλεσα τοὺς συναδέλφους μου νὰ μὴν ἀρχίσουν ἄνευ ἐμοῦ τὴν διασκέδασιν.

Διηυθύνθην πρὸς τὸ ὁπλοστάσιον ὅπου ἔτυχε νὰ γνωρίζω ἕνα ὁπλοποιόν.

Ὀλίγα λεπτὰ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπέστρεψα καὶ εὗρον πάντας ἀναμένοντάς με.

— Ποῦ διάβολο ἔτρεχες τέτοια ὥρα, ἐκραύγασεν ὁ γερο-σκαπανεὺς μόλις εἰσῆλθον.

— Πουθενά, πουθενά· ἀπεκρίθην κρύπτων ἀντικείμενόν τι ὑπὸ τὸν μανδύαν μου. Ἐσηκώθηκε τὸ παιδί; ἔ, ἐσηκώθηκε;

Λαβὼν ἀπάντησιν ὅτι ἀκόμη ἐκοιμᾶτο ἀνῆλθον τὴν κλίμακα χωρὶς νὰ εἴπω τι εἴς τινα.

— Τώρα, πηγαίνετε νὰ τὸ σηκώστε, εἶπον κατερχόμενος μετὰ μίαν στιγμὴν τὴν κλίμακα. Δὲν παρῆλθε πολὺ καὶ τὸ μικρὸν ὀρφανὸν παρουσιάσθη περιχαρὲς ἔμπροσθέν μας. Ἔφερεν ἀκόμη τὰ νυκτικά του ἐφόρει ὅμως

στρατιωτικὸν πιλίκιον καὶ φυσιγγιοθήκην περὶ τὴν ὀσφύν, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἔπαλλε βραχύκανον ὅπλον τοῦ ἱππικοῦ.

— Ζήτω ὁ Παπποῦς τῶν χριστουγέννων! Ζήτω! ἀνέκραξε, κυττᾶτε 'δῶ τί ὡραῖο δῶρο μοῦκανε.

Γ'.

Τὴν ἑπομένην ἐξήλθομεν εἰς μικρὰν πορείαν. Πρωΐαν τινὰ, τέσσαρας ἡμέρας μετέπειτα ἀνεκαλύψαμεν τοὺς Πρώσσους εἴς τι δάσος, πλησίον τοῦ Μπελφὸρ καὶ συνήψαμεν μικρὰν μάχην. Τόσῳ πυκνὴ ἦτο ἡ ὁμίχλη ὥστε δὲν διεκρίνομεν ἄλλο τι ἢ τὴν λάμψιν τῶν ἐκπυρσοκροτούντων ὅπλων. Αἴφνης τὸ παιδίον ἔρρηξε κραυγήν:

— 'Εκεῖ εἶνε—νᾶτος—ἐκεῖ εἶνε, ἐκεῖ 'πίσω ἀπὸ τὸ δένδρο.

Καὶ ἐδείκνυεν ἓν δένδρον ὄπισθεν τοῦ ὁποίου διεκρίνετο εἷς ἱππεύς. Εἶχεν ἀναγνωρίσει τὸν ἀξιωματικὸν τῶν Οὐλάνων, καὶ ἦτο ἕτοιμον νὰ τρέξῃ κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μὲ τὸ πρῶτον κίνημα ἔπεσε βληθὲν ὑπὸ σφαίρας εἰς τὸ στῆθος. Ὁ ἀξιωματικὸς τὸ εἶχε πληγώσει διὰ τοῦ περιστρόφου του.

— Ἄτιμε — κακοῦργε! ἀνέκραξεν ὁ γερο-σκαπανεὺς καὶ μὲ σταθερὰν τὴν χεῖρα ἔφερε τὸ ὅπλον ἐπὶ σκοπόν. Κράκ! ὁ ἵππος τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐπλήγη εἰς τὸν πόδα καὶ κατέπεσε βαρὺς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μετὰ τοῦ ἀναβάτου.

— 'Εμπρός! ἀνέκραξεν ὁ γερο-σκαπανεύς· ἐμπρός, νὰ πάρουμε 'πίσω τὸ αἷμα τοῦ παιδιοῦ.

Εἴχομεν ἀρκετὰ προχωρήσει, οἱ δὲ Πρῶσσοι ἰδόντες ὅτι ὁ ἐπὶ κεφαλῆς των εἶχε πέσει, ὑπεχώρησαν. Ὁ γερο-σκαπανεὺς ἐπλησίασε τὸν ἀξιωματικὸν παρὰ τοῦ ὁποίου ἐδέχθη μίαν σφαῖραν, ἥτις ἀστοχήσασα διέτρησε τὸ πιλίκιόν του.

— 'Εμπρός, πυροβόλησε φίλε μου, εἶπεν ἁρπάζων τὴν χεῖρα τοῦ ἀξιωματικοῦ ἑτοίμην νὰ πιέσῃ τὴν σκανδάλην, ἐμπρὸς παλληκάρι μου!

Αἱ τέσσαρες ὑπολειπόμεναι βολαὶ τοῦ περιστρόφου ἐξεκενώθησαν πάραυτα εἰς τὸν ἀέρα καὶ ὁ γερο σκαπανεὺς σύρων τὸν αἰχμάλωτον ἀπὸ τοῦ ἵππου του, ἔθηκε τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ στήθους του.

— Τώρα, φέρτε μου 'δῶ τὸ παιδί, ἐκραύγασεν.

'Αλλὰ τὸ παιδίον εὑρίσκετο εἰς τὰς τελευταίας του στιγμάς.

— Δὲν 'μποροῦμε νὰ τὸ φέρουμε, ἀπήντησέ τις, σὲ λιγάκι ξεψυχάει.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ γερο-σκαπανεύς, ἀλλὰ 'κεῖνο δὲν θὰ εὐχαριστηθῇ νὰ πεθάνῃ ἔτσι. Σταθῆτε!

Καὶ ἁρπάσας τὸν Γερμανὸν τὸν ἔφερεν εἰς ὁ μέρος ἔκειτο τὸ παιδίον. 'Εκεῖνο ἀνέλαβεν ὀλίγον μόλις εἶδε τὸν ἀξιωματικὸν καὶ μειδίαμα χαρᾶς διέστειλε τὰ χείλη του.

— Κακοῦργε... ἄτιμε! ἐψιθύρισε.

Τὸν ἐτοποθέτησαν πρό τινος δένδρου καὶ ὁ γερο-σκαπανεὺς τὸν ἠνάγκασε νὰ γονατίσῃ.

— Δός του τη, τώρα παιδί μου, ἐκραύγασε· σκότωσέ τον. Σοῦ τῶχα ὑποσχεθῆ νὰ σ' τὸν παραδώσω στὰ χέρια σου.

Τὸ παιδίον μάτην ἐδοκίμασε ν' ἀνεγείρῃ τὸ ὅπλον, ὅπερ κατέκειτο εἰς τοὺς πόδας του. Τέλος μὲ αἰφνιδίαν τινὰ κίνησιν συνήθροισεν ὅλας τὰς δυνάμεις του ὑψῶσαν τὸ ὅπλον ἐγγὺς τοῦ προσώπου τοῦ Γερμανοῦ, καὶ ἐπυροβόλησε.

Τὸ ὅπλον ἐπανέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸ παιδίον ἐξέπνευσε πλησίον τοῦ πεσόντος ἀξιωματικοῦ.

— Τὸ καϋμένο τὸ παιδί! εἶπεν ὁ γερο-σκαπανεὺς θλιβερῶς—μὰ τί ὡραῖα ποῦσαν ἀλήθεια καὶ 'κεῖνα τὰ χριστουγεννιάτικα τὰ δῶρά του...

('Εκ Πατρῶν.)

Γ. Π. Π.

Ἡ Οἰκογένεια δὲν δύναται νὰ κρύψῃ τὴν χαράν της διὰ τὴν δι' αὐτῆς εἴσοδον εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον τῆς δεσποινίδος Εὐγενίας Λ. Ζωγράφου. Ἡ δεσποινὶς Ζωγράφου ἦτο μετέωρον ἐπὶ πολλὰ ἔτη κεκρυμμένον ὄπισθεν πυκνῶν νεφῶν, ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἐχόντων καθῆκον νὰ τὴν ἐνθαρρύνωσιν εἰς τὸ εὐγενὲς ὅπερ ἀνέλαβεν ἔργον. Τῆς ἀπογοητεύσεως αὐτῆς ἀνέλαβε, νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ «ἡ Οἰκογένεια», ἥτις ὡς κύριον σκοπὸν ἔχει τὴν ἀνάδειξιν τῶν νέων συγγραφέων κατὰ τῶν ὁποίων οἱ ἑταῖροι τοῦ ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ ἤγειραν σινικὸν τεῖχος, καὶ τῶν νεανίδων αἵτινες δὲν ἐπιδοκιμάζουσι τὰς ἐπαναστατικὰς ἀρχὰς τῆς συναδέλφου «'Εφημερίδος τῶν Κυριῶν». Ἡ δεσποινὶς Εὐγ. Ζωγράφου καταλεγεῖσα ἤδη μεταξὺ τῶν πνευματικῶν τέκνων τῆς «Οἰκογενείας», θὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ ἔστιν ὅτε εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς κλεφτουριᾶς, διηγουμένη τὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματα τῶν ἀθανάτων προγόνων μας ζωντανά, σπαρταριστά, μετὰ τῆς ὀξείας παρατηρητικότητος ἥτις διακρίνει τὴν νεαρὰν συγγράφισσαν καὶ συνεργάτιδά μας. Ὅ,τι ὅμως θὰ ἀναδείξῃ τὴν δεσποινίδα Ζωγράφου ὡς καλὴν μυθιστοριογράφον τοῦ μέλλοντος εἶναι ἡ Μπήλιωτης, ὑδραϊκὸν διήγημα, ὅπερ θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ κατὰ τὰς 6 προσεχοῦς 'Ιανουαρίου ἐκδοθησόμενον Α'. τεῦχος τῆς « βιβλιοθήκης τῆς Οἰκογενείας »

Ο ΑΜΝΟΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Διήγημα.

—

Εἶναι Χριστούγεννα τοῦ 1817. Ὁ καιρός, ἂν καὶ τοιαύτη ἐποχή, ἦτο θαυμασίως ὡραῖος· ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ὑπεράνω τοῦ ἱστορικοῦ 'Ολύμπου ρίπτων τὰς χρυσιζούσας ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῶν χιονοσκεπῶν κορυφῶν του.

Ὁ κλέφτης Λιάκος μετὰ τῶν τριάκοντα παλλικαριῶν του ἐβάδιζον διασχίζοντες τὰ Θεσσαλικὰ Τέμπη. Τὸ ἀρρενωπὸν βάδισμα των, δὲν συνοδεύουσιν εὔθυμα ᾄσματα, ἀλλ' ἐφ' ὅλων τῶν προσώπων ἐπικάθηται κατήφεια καὶ ταραχὴ, διότι, τὴν ἑπομένην πρόκειται νὰ συνάψουν κρατερὰν μάχην, μετὰ τῶν πολυπληθῶν 'Αλβανῶν τοῦ 'Αλῆ καὶ ἠννόουν καλῶς οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ὅτι μάτην θὰ ἐθυσίαζον τὴν ζωήν των· δὲν θὰ ἠμπόδιζον τὸν ἐχθρὸν νὰ διαβῇ.

Πλὴν ἀδιάφορον!

Οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι λεβένταις εἶχον ἀπόφασιν ν' ἀντιταχθῶσι σθεναρῶς, νὰ χύσωσι καὶ τὴν τελευταίαν σταγόνα τοῦ αἵματός των, καὶ μόνον ἐπὶ ἀψύχων πτωμάτων πατῶν ὁ ἐχθρὸς νὰ δυνηθῇ πρὸς τὰ πρόσω νὰ διαβῇ.

Ἡ ἡμέρα ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν της, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὁ φεγγοβόλος ἥλιος ἐχάθη ὄπισθεν τῶν ὀρέων, ἀφήσας τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλείας του εἰς τὴν ὠχρὰν Σελήνην, ἥτις ἐφάνη πλέον ἐπὶ τοῦ στερεώματος.

Τὸ ψῦχος ἤρχισε νὰ καθίσταται ἐπαισθητόν. Βαρεῖαι κάπαι καλύπτουσι τοὺς κλέφτας.

'Εκεῖ εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ 'Ολύμπου φθάσαντες, ὁ λεβέντης Λιάκος καὶ οἱ ὀλίγοι σύντροφοί του, παρεκάθησαν ὀκλαδὸν ὑπὸ τὰ πυκνὰ ἔλατα, ὅπως παρὰ τὰς φλόγας θαλπερῶν πυρῶν γευθῶσι τὸν Χριστουγεννιάτικον ἀμνόν. Ὁ γεροντότερος ἐξ αὐτῶν, διεμέλισε τὸν ἀμνὸν, καὶ προσέφερε τὴν ὠμοπλάτην εἰς τὸν ἀρχηγόν.

Καὶ ἐκεῖ μὲ τὴν γεῦσιν τοῦ ψητοῦ, τὸν γῦρον τῆς τσότρας, τοῦ παντὸς τὴν γαλήνην, τῆς πυρᾶς τὸν ποιητικὸν βόμβον, τὸ γλυκὺ ψιθύρισμα τῆς ἀργυροφύλλου λεύκης, ἐλησμόνησαν φόβους καὶ ἀνησυχίας καὶ ἐλπὶς γλυκεῖα κατέλαβεν αὐτούς. Ὅλη ἐκείνη ἡ ἐλευθέρα καὶ ἀρρενωπὴ ὁμὰς παρεδόθη εἰς ὄνειρα, καὶ ἀνεκοινοῦν ἀλλήλοις τοὺς πόθους των περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς 'Ελλάδος, ἐνῷ οἱ εὐθυμώτεροι ἐξ αὐτῶν ἔψαλλον θρηνοῦντες τὸν τυραννούμενον ἑλληνισμὸν διὰ τῶν θαυμασίων ἐκείνων τῆς καρδίας τόνων οἵτινες πάντας συγκινοῦσι. Παρέκει ἕτερος λεβέντης, ἔμελπε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν τὸ τελευταῖον ᾆσμα τῆς φίλης του, τὸ ᾆσμα τὸ ὁποῖον ἐκείνη ἔψαλλε κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ.

Αἴφνης ᾄσματα καὶ γέλωτες καταπαύουν, τὰ πρόσωπα ἁπάντων, φωτιζόμενα ἀπὸ τὴν λάμψιν τῶν πυρῶν ἐκφράζουσιν ἀνησυχίαν καὶ ἀνυπομονησίαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὅλων στρέφονται πρὸς τὰς χεῖρας τοῦ γέροντος, ὅστις ἀνέλαβε νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὠμοπλάτην τοῦ ἀμνοῦ.

Νεκρικὴ σιγὴ βασιλεύει, καὶ αὐτὸς ὁ τῆς πυρᾶς βόμβος κατέπεσεν καὶ ἐπί τινα λεπτὰ ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς, ὁ γέρων ἐξετάζει ἐπισταμένως τὸ ὀστοῦν. Αἱ πυκνῶς ἡνωμέναι ὀφρῦς του συσπῶνται, καὶ πᾶς τις ἐννοεῖ, ὅτι ὁ μάντις δὲν προμαντεύει εὐάρεστα.

Καὶ τῷ ὄντι, ὁ γέρων διακρίνει ἐκεῖ καὶ ἀναγινώσκει ὡς ἐν κατόπτρῳ τελείαν τῶν συντρόφων του καταστροφήν· ἡ ὠμοπλάτη εἶνε σχεδὸν ἐρυθρά, γέμει αἵματος, ὥστε, οὐδεὶς θὰ διαφύγῃ.

Ὁ γέρων ἐγείρεται, ὅπως εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, διανοίγει τὰ παχέα χείλη του, ὅπως ἀνακοινώσῃ τοῖς συντρόφοις του, ἄγγελμα φοβερὸν, ὅπερ μέλλει ν' αὐξήσῃ τὸν τρόμον των.

Πάντες παρατηροῦσιν αὐτὸν προσπαθοῦντες νὰ μαντεύουσι τοὺς ἐκ τοῦ στόματός του μέλλοντας νὰ ἐξέλθωσι λόγους. Ὁ ἀρχηγὸς καθήμενος παρέκει, συσπᾷ δυσαρέστως τὰς δασείας ὀφρῦς του, διότι ἐννοεῖ ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου τοῦ γέροντος πᾶν ὅ,τι ἐκεῖνος ἐν τῇ ὠμοπλάτῃ διεῖδεν.

Αἴφνης, χωρεῖ ἓν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς, παρατηρεῖ ἀτενῶς τὸν γέροντα καὶ κάμνει πρὸς αὐτὸν ἀδιόρατον νεῦμα.

Ὁ γέρων ἁρμαρτωλὸς ἐννοεῖ.

'Οφείλει ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν!

'Επὶ λεπτὸν ἀμφιρρέπει μεταξὺ ἀληθείας καὶ ψεύδους καὶ σκέπτεται. 'Εὰν εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, οἱ σύντροφοί του, καταστρέφονται! ἐὰν ἀποσιωπήσῃ, τίς οἶδεν!... ἴσως... καὶ τότε δὲν ἐσκέφθη πλέον· ἀκουσίως καὶ ὡσεὶ ἐξ ὁρμεμφύτου ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν ἀρχηγὸν λέγων μετὰ βροντώδους φωνῆς.

— 'Αρχηγὲ, νίκη!

— Νίκη! ἀνεφώνησαν πάντες, ἡ χαρὰ ἔλαμψεν εἰς τὰ βλέμματά των, καὶ ᾄσματα ἐπανελήφθησαν εὐθυμότερα ὡς μετὰ νίκην.

Τὴν ἑπομένην, ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου οἱ γενναῖοι κλέφται συνηντήθησαν μὲ τοὺς ἐχθρούς, οἱ ἀνδρεῖοι τριάκοντα ἐπολέμησαν ὑπερανθρώπως καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα τῆς νίκης κατέστρεψαν τὸν ἐχθρὸν, καὶ ὁ κλέφτης Λιάκος ἐκέρδισε μίαν τῶν ἐνδοξοτέρων νικῶν, ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ὑπῆρξαν ὁ πυρὴν καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς 'Ελλάδος.

Ὅταν δὲ οἱ ἔνδοξοι πολεμισταὶ συνήχθησαν αὖθις ὑπὸ τὰ ἔλατα ὅπως δειπνήσωσιν, ὁ ἀρχηγὸς ἔσφιξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν γέροντα μάντιν λέγων.

— Σὺ μοῦ ἔδωκες τὴν νίκην γιατὶ ἐπολεμήσαμε μὲ τὴν ἐλπίδα.

Καὶ οὕτως, ὁ ἀμνὸς τῶν Χριστουγέννων ἔ-

γεινεν αἴτιος μιᾶς ἔτι νίκης, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἀνύψωσαν καὶ ἐκλέϊσαν τὸν ἑλληνισμόν!

Εὐγενία Α. Ζωγράφου

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Εἰς Γαλλίαν ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην χώραν ἔνθα σελαγίζει τὸ θεῖον φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων εἶνε ἡμέρα μεγάλης χαρᾶς κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ παιδία, πολλὰ δὲ ἔθιμα ἔχουν καθιερωθῆ ἀπὸ τῶν ᾠχημένων ἐποχῶν.

Ὅτε πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα ἑκάστη οἰκογένεια κατὰ τὰς ὁμαλὰς περιστάσεις προμηθεύεται ἓν βυτίον πλῆρες οἴνου ὅπερ τοποθετεῖ εἴς τινα ἀποθήκην γέμουσαν διαφόρων μεσημβρινῶν ὀπωρῶν.

Τὰ διάφορα ἀνθοπωλεῖα εἶνε καταστόλιστα ἐκ κλάδων πορτοκαλέας καὶ δάφνης ἐνῷ ὑπερμεγέθεις κόφινοι μὲ παντοίους καρποὺς εἶνε παρατεταγμέναι δίκην στρατιωτῶν. Ὡραῖαι τριανταφυλλαῖ ἐντὸς κομψωτάτων δοχείων ὡς καὶ ὅλα τὰ εἴδη τῶν παιδικῶν ἀθυρμάτων εἶνε ἐκτεθειμένα ἐκεῖ πρὸς πώλησιν.

Ἡ ἑσπέρα τῶν χριστουγέννων εἶνε ἀφιερωμένη εἰς πάνδημον ἀγαλλίασιν.

Ὅλαι αἱ οἰκίαι, τὰ καταστήματα, τὰ καφεῖα καὶ τὰ ξενοδοχεῖα καταυγάζονται ὑπὸ τῶν φώτων, ἀκόμη καὶ ἡ καλύβη τοῦ τελευταίου χειρώνακτος καὶ ἐκείνη ἔχει τὸ πρόσθετον φῶς της.

Τὰ θέατρα δίδουσι μεγαλοπρεπεῖς χορεύς, αἱ λέσχαι ἑσπερίδας καὶ δεῖπνα, αἱ ὁδοὶ βρίθουσι κόσμου πάσης ἡλικίας κ.ι τάξεως ἐνῷ ἀφ' ὅλων τῶν μερῶν καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀντηχοῦσι φαιδροὶ ἦχοι μουσικῶν ὀργάνων.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν τοῦ ξένου καὶ οὐδεὶς ἐπαρχιώτης δύναται νὰ λησμονήσῃ εἶνε ἡ διασκέδασις ἥτις λαμβάνει χώραν παρούσης ἁπάσης τῆς οἰκογενείας.

Οἱ συγγενεῖς οἵτινες ἦσαν διεσπαρμένοι καθ' ὅλον τὸ ἔτος συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἑσπέραν· ἐκεῖνοι οἵτινες διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλους τείνουσι φιλικὴν χεῖρα τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων. Οἱ πλείους τῶν γάμων κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁρίζονται, σύζυγοι δὲ οἵτινες εἶχον διαρρήξει τὸν δεσμὸν τοῦ γάμου ἑνοῦνται ἐκ νέου. Ὁ ἡσυχώτερος ἐραστὴς γίνεται εὔγλωττος καὶ ἡ μᾶλλον ἁπλῆ κόρη περιχαρὴς καὶ ἀβρόφρων· πᾶσα καρδία χαίρει καὶ ἀγάλλεται κατὰ τὴν ἑσπέραν τῶν χριστουγέννων.

Εἰς πᾶσαν σχεδὸν ὁλλανδικὴν πόλιν ἀκόμη καὶ εἰς τὸ μᾶλλον μεμακρυσμένον χωρίον, μικρὸν μετὰ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς νυκτὸς τῶν χριστουγέννων, ὅμιλος νέων συναθροίζεται εἰς τὴν κυριωτέραν πλατεῖαν καὶ ψάλλει διάφορα ᾄσματα κατάλληλα τῇ ἑορτῇ. Εἷς τούτων φέρει τεχνητὸν ἀστέρα προσηρμοσμένον ἐπί τινος ῥάβδου καὶ ὑψούμενον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀκολουθούντων. Ὁ ἀστὴρ οὗτος εἶνε μεγάλου μεγέθους καὶ φαίνεται ἀπ' ἀρκετῆς ἀποστάσεως, τιθεμένου ἐντὸς μικροῦ φανοῦ. Ὁ τεχνητὸς οὗτος ἀστὴρ παριστᾷ τὸν Ἀστέρα τῆς Ἀνατολῆς τὸν ὁδηγήσαντα τοὺς Μάγους εἰς Βηθλεέμ. Ἡ παρέλασις τῶν νέων εἰς τοιαύτην ὥραν εἶνε λίαν μαγευτικὴ καὶ ἐξόχως ἐπιβάλλουσα, διότι οὐδαμοῦ διακρίνεται ἄλλο φῶς. Τὸ σελαγίζον ἄστρον καταυγάζει τὰς μορφὰς τῶν κυρίως παννηγυριστῶν, ἐνῷ εἰς τοὺς μακρόθεν ἐρχομένους προσδίδει ἀμφίβολον καὶ οἱονεὶ φανταστικὴν λαμψιν. Τὸ ἀργυρόχρουν φῶς τῆς Σελήνης, ἡ σκιερὰ καὶ μονήρης θέα τῶν κύκλῳ κτιρίων, ὡς καὶ ἡ ἀπόλυτος νηνεμία ἡ περιβάλλουσα τὰ πάντα, δύνανται νὰ ἐμπνεύσουν πᾶσαν φαντασίαν.

Μετὰ τὴν ἀνὰ τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον διέλευσίν των οἱ νέοι, πορεύονται ἐν σώματι εἰς νὴν οἰκίαν ἑνὸς τῶν πλουσιωτέρων κατοίκων, ὅπου ἡ ἄφιξίς των χαιρετίζεται ἐνθουσιωδῶς μετὰ κραυγῶν καὶ χειροκροτημάτων καὶ ὅπου δαψιλὴς τράπεζα τοῖς παρατίθεται.

Ἀρχαῖον ἔθιμον τῶν βορείων λαῶν τῆς Ἀγγλίας εἶνε τὸ ἀνάπτειν κηρία χριστουγεννιάτικα, ἅτινα εἰς τὰς ἀπόρους οἰκίας καίονται ἀπὸ τῆς πρωΐας τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῆς ἑσπέρας· εἰς ἄλλας δὲ ὀλίγον καθ' ἑκάστην μέχρι τῆς ἡμέρας τῶν Θεοφανείων. Εἰς Σκωτίαν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γιόρκσιαρ τὰ κηρία ἐπέχουσι καὶ τόπον δώρων· ἀπό τινος μάλιστα εἰς Λάνκεσιαρ οἱ μικροὶ μαθηταὶ θεῶνται φέροντες ὡραίας λαμπάδας εἰς τοὺς διδασκάλους των κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Τὸ ἔθιμον τῶν δώρων τῶν χριστουγέννων ἔχει τὴν ἀρχήν του ἐκ Γερμανίας, εἰς ἐποχὴν οὐχὶ γνωστήν. Καὶ ἐκεῖ ὡς καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ δῶρα ἔχουσι σπουδαῖον μέρος εἰς τὰς ἑορτάς. Εἰς Γερμανίαν δὲν ὑπάρχει οἰκία ἄνευ τοῦ δένδρου· ἀκόμη καὶ ἡ πτωχοτέρα οἰκοκυρὰ προσπαθεῖ καὶ ἐφοδιάζεται ἕνα κλάδον χάριν τῶν τέκνων της. Ὅλοι οἱ μικροὶ Γερμανόπαιδες πιστεύουσιν ὅτι τὴν πρὸ τῶν χριστουγέννων νύκτα ὁ καλὸς Παπποῦς ἔρχεται ἀπα-

ρατήρητος, ἀνάπτει τὰ κηρία τοῦ δένδρου καὶ ἀναρτᾷ εἰς αὐτὸ ὅ,τι δῶρον ἤθελε κρίνει κατάλληλον δι' ἕκαστον τῶν παιδίων.

Ἔθιμον, Γερμανικῆς πιθανῶς καὶ τοῦτο καταγωγῆς, εἰσέτι ἐπικρατεῖ εἴς τινα μέρη τῆς Ἀγγλίας. Εἰς Ντέβουσιαρ γλύκυσμα τι ἐκ σίτου καὶ εἰδός τι ποτοῦ στέλλονται εἰς τὸν κῆπον καὶ προσφέρονται εἰς τὴν βασιλίδα τοῦ κήπου τὴν μηλέαν, ἐνῷ ἐκεῖνοι οἵτινες λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἑορτὴν συναθροίζονται κύκλῳ καὶ ᾄδουσι συνήθως τὸ ἑξῆς ᾆσμα:

Νὰ κάνῃς τὰ μῆλα καλὰ καὶ πολλὰ
Γιομάτα κοφίνια γιομάτα σακιά...
Οὐρρά! οὐρρά! οὐρρά!

Καὶ εἰς τὰς Σκανδιναυικὰς χώρας τὰ χριστούγεννα εἶνε ἡ μεγαλειτέρα ἑορτὴ καὶ ἡ εὐθυμοτέρα τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους. Αἱ ἑορταὶ ἄρχονται τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων καὶ διατηροῦνται μέχρι τῶν Θεοφανείων ἐν μέσῳ γενικῆς χαρᾶς, διασκεδάσεων καὶ τελέσεως πολλῶν γάμων. Ἕκαστος ἐπισκέπτης οἰκίας τινὸς ὀφείλει νὰ λάβῃ τι ἐκ τῆς τραπέζης, ἄλλως θεωρεῖται ὅτι λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν χαρὰν τοῦ Χριστοῦ. Εἰς πολλὰς οἰκίας τὸ δάπεδον τῆς αἰθούσης τῆς ἑορτῆς καλύπτεται μὲ στάχυς σικάλεως, καλουμένους στάχυς τῶν Χριστουγέννων· γίνεται δὲ τοῦτο ὅπως μὴ τὰ οἰκόσιτα ζῶα ἐπηρεάζονται ὑπὸ τῆς βασκανίας καὶ τὰ ποίμνια ἀπὸ ἀσθενείας. Ἄνωθεν τῆς τραπέζης τοῦ φαγητοῦ κρέμαται ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἐψημένος ἀλέκτωρ καταστόλιστος· πάντες οἱ τῆς οἰκογενείας περιέρχοντει τὴν τράπεζαν χορεύοντες ἐνῷ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀφίεται λυχνία ἀνημμένη ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐὰν δ' αὕτη ἤθελεν αἰφνιδίως σβεσθῆ θεωρεῖται ὡς ἀσφαλὲς πεκμήριον, ὅτι κάποιος ἐκ τῶν τῆς οἰκίας θέλει ἀποθάνει κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Εἰς Λαπλανδίαν καὶ Νορβηγίαν ὑπάρχει συνήθεια, ὅπως ἑκάστη οἰκογένεια ἀφίνῃ ἐπὶ τῆς χιόνος ὡς δῶρον τῶν Χριστουγέννων τεμάχιον γλυκύσματος πρὸς ἐξιλασμὸν θεότητός τινος.

Ὡραῖον ἔθιμον ἐπικρατεῖ ἐν Σουηδίᾳ ὅπου ἔμπροσθεν ὅλων τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν ἀναρτῶσι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγένων μικρὸν δρᾶγμα σίτου, διὰ τὴν χειμερινὴν τροφὴν τῶν πτηνῶν, ἅτινα ἄνευ τοιαύτης βοηθείας ἴσως ἀπέθνησκον τῆς πείνης.

Ἀνελφάβητος.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ!..

Χριστὸς γεννᾶται! Κύψατε, θνητοί, μετ' εὐλαβείας
Καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν γέννησιν καθεὶς ἂς προσκυνήσῃ,
Ἰδοὺ ἐν μέσῳ ἔρχεται τοῦ κόσμου ὁ Μεσίας
Ὡς ἄνθρωπος, τὸν ἄνθρωπον ζητῶν νὰ ἐξαγνίσῃ,
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει
Κ' ἡ κτίσις μετὰ τοῦ Θεοῦ ἀναγεννᾶται ὅλη.

Χριστὸς γεννᾶται! Ἔρχεται ὁ λυτρωτὴς Θεός μας
Ἐν ἄκρᾳ μετριότητι καὶ ταπεινοφροσύνῃ,
Εἰς φάτνην βλέπει τὴν ζωὴν ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου
Κ' ἐπὶ Σταυροῦ τὸ αἷμά Του ὑπὲρ τοῦ κόσμου χύνει,
Χριστὸς γεννᾶται καὶ τὸ φῶς διώκτης τῆς σκοτίας
Ἐγείρει τὰ θεμέλια Ἁγίας Ἐκκλησίας.

Χριστὸς γεννᾶται! καὶ ἰδοὺ, ἐμπρὸς συντετριμμένοι
Εἰδωλολάτραι κύπτουσι πρὸ τοῦ σεπτοῦ νηπίου
Καὶ Πέρσαι μάγοι φέρουσιν ἐξ ὕψους ἐμπνευσμένοι
Σμύρναν, χρυσὸν καὶ λίβανον εἰς δόξαν τοῦ παιδίου
Καὶ δῶρα τόσα, πλούσια, βαρύτιμα, ὡραῖα
Τιμῶντες οὕτω ἄνθρωπον, Θεὸν καὶ βασιλέα.

Χριστὸς γεννᾶται! καὶ ἰδοὺ πρὸ τῆς πνοῆς Του μόνον
Οἱ ἰσχυροὶ αἰσθάνονται οἰκτρὰν ἀδυναμίαν
Καὶ ὁ Ἡρώδης ἐννοῶν κλονούμενον τὸν θρόνον
Νὰ ἐξαλείψῃ τοῦ Θεοῦ ζητεῖ τὴν παρουσίαν,
Μωρὸς ἐκεῖνος, ἄθεος, ποθῶν νὰ θανατώσῃ
Θεὸν εἰς γῆν ἐρχόμενον τὸν ἄνθρωπον νὰ σώσῃ!

Χριστὸς γεννᾶται! καὶ ἰδοὺ, ὁ ἄνθρωπος λυτροῦται
Πρὸς τὸν γεννώμενον Θεὸν ἐν πίστει ἀτενίζων,
Τοῦ διαβόλου ἡ ἰσχὺς πρὸ τοῦ Θεοῦ νεκροῦται
Καὶ σώζεται ὁ ἄνθρωπος πιστεύων καὶ ἐλπίζων,
Χριστὸς γεννᾶται! ἔρχεται νὰ σώσῃ τὸν λαόν Του
Λαὸν ἀναγεννώμενον ὁμοῦ μὲ τὸν Θεόν του.

Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεέμ τῇ πόλει
Διδάσκων πρῶτος ἐν τῇ γῇ τὴν μετριοφροσύνην
Καὶ παραγγέλλων ὡς Θεὸς τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ
Ἰσότητα, ἁπλότητα καὶ ταπεινοφροσύνην,
Χριστὸς γεννᾶται! Κύψατε... Προβαίνει ὁ Θεός μου
Ὁ βασιλεὺς τῶν Οὐρανῶν, ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου!

Ν. ΚΟΤΣΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΝΥΞ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

24 Δεκεμβρίου . . . νὺξ

Νὺξ βαθεῖα· ὁ ζοφώδης αὐτῆς πέπλος περικαλύπτει τῆς γῆς τὸ πρόσωπον· ὁ οὐρανὸς ἁπλοῦται ἐπάνω παμμέλας, ὀργίλος καὶ σιδηροῦς. Νὺξ ἄχαρις καὶ κατηφής, πενθίμη καὶ βωβὴ ὡς νὺξ θανάτου. Καὶ μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἡσυχία τῆς φύσεως, εἰς τὴν ἐρημίαν τῶν ὁδῶν ἀκούω ἔτι τοὺς ἤχους τῶν τραχυφώνων τυμπάνων καὶ τὴν μονότονον καὶ τρεμουλιαστὴν φωνὴν τῶν ἀπὸ μεσημβρίας ἀπὸ φιλικῆς εἰς φιλικὴν οἰκίαν πε-

ριερχομένων παιδιῶν τῆς γειτονιᾶς μου ψαλλόντων.

—Καλὴν ἑσπέραν ἄρχοντες—ἂν εἶνε ὁρισμός σας
—Χριστοῦ τὴν θείαν γέννησιν-νὰ πῶ 'γτ'ἄρχοντικό σας

Εἶνε ἡ νὺξ τῶν Χριστουγέννων! Πόσαις φοραῖς μὲ πάλλουσαν καρδίαν, μὲ προσδοκίαν βαπτισμένην εἰς ὄνειρα παιδικά, δὲν ἐπερίμενα τὰ Χριστούγεννα· ἀναπολῶ τοὺς παιδικούς μου χρόνους· ἀπὸ σκέψεως εἰς σκέψιν, ἀπὸ ῥεμβασμοῦ εἰς ῥεμβασμόν, ἀπὸ ἀναμνήσεως εἰς ἀνάμνησιν ἀσμένως ἱπτάμενος, ὅπως ἡ χρυσαλλὶς ἐπὶ τῶν ἀνθέων εὐανθοῦς κήπου, περιπλανᾶται ὁ νοῦς μου εἰς τοὺς φαιδροὺς παιδικούς μου χρόνους, καθ' οὓς ὁμοίως ἡ ζωή μου ἐσκίρτα εὔχαρις κ' εὐδαίμων. Σκηναὶ ποικίλαι καὶ γόησσαι, παράδεισοι εὐδαιμονίας, διαυγεῖς χαραί, πόθοι ἀτέρμονες, ἐλπίδες χρυσαί, χίμαιραι γλυκύταται, ὄνειρα ἐπαγωγά, παλμοὶ φλογεροί, φαντασία εὔπτερος, καρδία πλήρης ἀγάπης, ἀνοικτὴ καὶ συμπαθής, εὐτυχίαι χίλιαι ἐπανέρχονταί μοι ἐν μαγικῷ χορῷ, ὡς ὄνειρον. Ὤ, πόσον ἦτο γλυκὺ αὐτὸ τὸ ὄνειρον καὶ φεῦ! πόσον ἦτο βραχύ, ὡς πρωινὸν ὄνειρον θερινῆς νυκτός!

Πανταχοῦ σήμερον ζωηραὶ μοῦ παρουσιάζονται αἱ εἰκόνες τῶν Χριστογέννων, ἀπὸ τοῦ χοροῦ τῶν παιδίων, μέχρι τοῦ γειτονικοῦ μου κλιβάνου, τοῦ περικυκλουμένου ἀπὸ τὰς θεραπαινίδας τῶν πέριξ οἰκιῶν. Ἀπὸ τοῦ φούρνου τούτου βλέπω ἀφράτα μοσχοβολοῦντα τὰ χριστόψωμα μὲ τὰς ψαλιδισμένας ἄκρας, τοὺς κομψοὺς σταυροὺς των καὶ τὰ ὁλόχρυσα κάρυα, μεταφερόμενα ἐντὸς κανίστρων εἰς τοὺς οἴκους, ἔνθα τὰ ἀναμένει ἡ οἰκοδέσποινα καὶ οἱ μικροὶ ἄγγελοί της οἵτινες μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμούς, μὲ ῥοδιζούσας τὰς παρειὰς ἐκ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς περιεργείας παρηκολούθουν τὸν μετασχηματισμὸν τῆς ζύμης εἰς χριστόψωμον. Ὅλοι ἠσθάνθημεν τὴν μυστηριώδη αὐτὴν χαράν, ἥτις κινεῖ τὰς μικρὰς ὡς λεπτοκάρυον καρδίας τῶν παίδων, καὶ ὅλοι ἐπληρώθημεν εὐδαιμονίας, ἀπὸ τὴν θέαν μόνον τῶν χριστοψώμων· ἡ εὐδαιμονία δὲ αὕτη ἀντηνακλᾶτο ἐπὶ τῶν προσώπων μας ὅπως εἰς κρυσταλλίνην λίμνην ἀνταναακλᾶται ἡ διαγελῶσα πέριξ φύσις.—Καλῶς ἤλθατε λοιπόν, χρυσᾶ μου Χριστούγεννα, ποῦ μοῦ ἐπαναφέρατε ζωηροὺς τοὺς παιδικούς μου χρόνους.

Ἐν Ναυπλίῳ

ΛΥΜΠΕΡΗΣ Θ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
Γέρο μ' ἔκαμεν ἡ φύσις
Ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς
Παῖδα 'μπρός σου θ' ἀπαντήσῃς.

† Ν. Ξ. ΚΛΩΝΑΡΑΚΗΣ

Λύσις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ αἰνίγματος.

Α΄.) Ρόδος—ὁδὸς Β΄.) Ἄρκτος—ἄρτος

—

Λύτριαι καὶ λύται ἀμφοτέρων.

Αἱ κυρίαι καὶ δεσποινίδες. Σκιά, Φήμη, Μαρία Κ. Ρεμόνδου, Κρῆσσα (Πύργος) Τερψιχόρη Ῥαΐνιγκ (Σῦρος), Πηνελόπη Μ. καὶ οἱ κ.κ. Ι. Δ. Ἀντωναρόπουλος, Ἀντ. Δεληγιάννης (Πειραιεὺς) Γ. Κ. Ρεμόνδος, Δημ. Σ. Γρίβας, Ἀντ. Ἀνώνυμος (Αἴγιον), Γ. Ν. Σπηλιωτόπουλος, (Πάτραι) καὶ Λυμπέρης Θ. Κωστόπουλος (Ναύπλιον) καὶ ἡ δεσπ. Βασ. Λ. Καλοῦ (Καλάβρ.)

ΤΟΙΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ ΤΗΣ «ΟΙΚΓΕΝΕΙΑΣ.»

Χάριν τῶν ἑορτῶν δὲν θὰ ἐκδώσωμεν φύλλον τὴν κροσεχῆ Πέμπτην· ἀλλὰ τὴν μεθεπομένην, 6 Ἰανουαρίου 1894, θὰ ἐκδώσωμεν τὸ α΄. τεῦχος τῆς «Βιβλιοθήκης τῆς Οἰκογενείας» περιέχον ἐν 32 σελίσι μέαν ὁλόκληρον κωμῳδίαν· «Ἡ γλωσσοκοπάνα», ἓν μέγα διήγημα τῆς δεσποινίδος Εὐγενίας Ζωγράφου· «Ἡ Μπήλιω» καὶ διάφορα ἄλλα τερπνὰ ἀναγνώσματα.

Εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡ «Βιβλιοθήκη τῆς Οἰκογενείας» διανέμεται δωρεὰν· εἰς τοὺς μὴ συνδρομητὰς τὸ α΄. τεῦχος κατ' ἐξαίρεσιν πωληθήσεται ἀντὶ λεπτῶν δέκα!!! Σελίδες 32—Μόνον 10 λεπτά!!

ΓΡΙΦΟΣ

ΤΟ Τ' ⁂' F $\frac{\text{ΛΗ}}{1891, 1892, 1893}$ Φ ΛΙΑΝ.

Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.